I sag 76/79

KARL KÖNECKE FLEISCHWARENFABRIK GMBH CO. KG, Bremen, (Forbundsrepublikken Tyskland), repræsenteret af advokat Klaus Landry, Hamburg, og med valgt adresse i Luxembourg hos Jeanne Jansen-Housse, Huissier de justice, 23, rue Aldringen, Luxembourg,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, repræsenteret af sin juridiske konsulent, Gianluigi Campogrande, som befuldmægtiget, bistået af Jörn Sack, den juridiske tjeneste, og med valgt adresse i Luxembourg hos sin juridiske konsulent, Mario Cervino, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøgte,

angående annullation af Kommissionens beslutning 79/187 af 30. januar 1979 om fastsættelse af mindstesalgspriser for frosset oksekød, der er udbudt til salg af interventionsorganerne i henhold til forordning (EØF) nr. 2900/77, og fastlæggelse af, hvilke mængder frosset oksekød til forarbejdning, der kan indføres på særlige betingelser i første kvartal af 1979 (EFT L 41, s. 49),

afsiger

DOMSTOLEN (anden afdeling)

sammensat af afdelingsformanden A. Touffait, dommerne P. Pescatore og O. Due,

generaladvokat: G. Reischl
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb, samt parternes påstande, søgsmålsgrunde, indsigelser og øvrige anbringender kan sammenfattes således:

I — Sagsfremstilling

Rådets forordning nr. 805/68 af 27. juni 1968 om den fælles markedsordning for oksekød (EFT 1968 I, s. 179) bestemmer i artikel 13, stk. 1, at der opkræves importafgift ved import til Fællesskabet af spiseligt kød af hornkvæg, frosset, henhørende under den fælles toldtarifs position 02.01 A II a) 2.

Imidlertid underlagde forordningens artikel 14, stk. 1, frosset kød bestemt til forarbejdning (for fjerdinger og udbenede eller ikke-udbenede dele) en speciel indførselsordning bestående i en hel eller delvis suspension af importafgiften. Fuldstændig suspension af importafgiften var i artikel 14, stk. 3, litra a), hjemlet for kød bestemt til fremstilling af konserves, som henhører under den fælles toldtarifs position 16.02 B III b) 1, og som ikke indeholder andre karakteristiske bestanddele end oksekød og sky.

Den 14. februar 1977 udstedte Rådet forordning nr. 425/77 om ændring af forordning nr. 805/68 (EFT L 61, s. 1).

I betragtning dels af, at markedssituationen for oksekød, der gennem flere år havde været præget af knaphed i forbindelse med prisstigninger, siden ændrede sig til en situation med faldende markedspriser, hvilket forværredes ved massiv import, samt dels af, at det var nødvendigt at tilpasse importordningen, for at undgå, at lignende situationer kunne gentage sig, anså Rådet det for nødvendigt at tilpasse visse særordninger for at tage hensyn til udbud og efterspørgsel i Fællesskabet; dette skulle ske i forbindelse med årlige skønsmæssige opgørelser. Rådet ændrede derfor navnlig artikel 14 i forordning nr. 805/68 således, at frosset kød bestemt til forarbejdning, der kunne importeres under total suspension af importafgiften, herefter kun var omfattet af fritagelsen på nye betingelser:

a) Inden den 1. december hvert år fastlægger Rådet på forslag af Kommissionen en skønsmæssig opgørelse over kød, der kan indføres med suspension af importafgiften. I opgørelsen tages der hensyn dels til, hvilke mængder der i Fællesskabet forventes at være til rådighed af kød af en sådan kvalitet og udbudsform, at det er egnet til anvendelse i industrien, dels til industriens behov. (artikel 14, stk. 2, i ny affattelse).

b) Kommissionen fastsætter hvert kvartal de mængder, der kan indføres med fuldstændig suspension af importafgiften, samt gennemførelsesbestemmelser, navnlig bestemmelserne ved-

rørende tilsynet med det indførte køds anvendelse (artikel 14, stk. 4, i ny affattelse).

c) Indførsel med fuldstændig suspension af importafgiften er betinget af fremlæggelse af en importlicens, som udstedes inden for de mængder, der er fastsat for hvert kvartal; indførselen kan i fornødent omfang betinges af, at der fremlægges en købekontrakt for frosset kød, som et interventionsorgan ligger inde med (»koblings«-ordning; artikel 14, stk. 3, i ny affattelse).

Gennemførelsesbestemmelserne i henhold til Rådets forordning nr. 425/77 blev udstedt af Kommissionen ved forordningerne nr. 585/77 og nr. 597/77 af 18. marts 1977, den første om ordningen med import- og eksportlicenser for oksekød (EFT L 75, s. 5), den anden om fastsættelse af gennemførelsesbestemmelser for den særlige importordning for visse former for frosset oksekød bestemt til forarbejdning (EFT L 76, s. 1); disse forordninger er senere blevet ændret og suppleret ved Kommissionens forordninger nr. 1384/77 af 27. juni 1977 (EFT L 157, s. 16) og nr. 2901/77 af 22. december 1977 (EFT L 338, s. 9). [De er efterfølgende blevet afløst af Kommissionens forordninger nr. 571/78 og nr. 572/78 af 21. 3. 1978 (EFT L 78, s. 10 og 17)].

For at blive omfattet af den fuldstændige suspension af importafgiften krævedes det ifølge disse bestemmelser, at den licensansøgning eller de licensansøgninger, der er indgivet af en og samme person, skal omfatte en samlet mængde svarende til mindst 5 tons ikke-udbenet kød og højst 10 % af den mængde, der er fastsat af Kommissionen i henhold til den nye artikel 14 i forordning nr. 805/68 for det kvartal, hvori licensansøgningen eller licensansøgningerne er indgivet (artikel 3 i forordning nr. 1384/77).

Desuden kan ansøgningerne kun tages i betragtning, såfremt de hidrører fra en fysisk eller juridisk person, som i mindst 12 måneder har udøvet erhvervsvirksomhed inden for husdyrbrugs- og kødsektoren, og som er officielt registreret i en medlemsstat (artikel 1 i forordning nr. 2901/77).

Den 22. december 1977 udstedte Kommissionen endvidere forordning nr. 2900/77 om gennemførelsesbestemmelser for salg af oksekød, som interventionsorganerne ligger inde med, med henblik på at tillade indførsel af frosset okskød til forarbejdning med fuld suspension af importafgiften (EFT L 338, s. 6).

I henhold til den nævnte forordnings artikel 1, stk. 1, er indførsel med fuld suspension af importafgiften betinget af, at der fremlægges en kontrakt om køb af frosset oksekød fra et interventionsorgan, indgået i overensstemmelse med forordningen. Stykke 2 i artikel 1 bestemmer, at salget finder sted ved licitation i overensstemmelse med artiklerne 6-14 i Kommissionens forordning nr. 216/69 af 4. februar 1969 om de nærmere regler for afsætningen af det af interventionsorganerne købte frosne oksekød (EFT 1969 I, s. 28); forordningen bestemmer navnlig, at mindstesalgspriserne fastsættes af Kommissionen inden for rammerne af en licitation, at budet ikke antages, såfremt den budte pris er lavere end mindstesalgsprisen, og at de, der byder den højeste pris, anses for licitationsdeltagere, idet dog interventionsorganet enten fordeler den disponible mængde efter aftale med de pågældende bydende eller foretager en tildeling ved lodtrækning. Stk. 2 i artikel 1 i forordning nr. 2900/77 henviser

til forordning nr. 216/69 »med forbehold af særlige og afvigende bestemmelser i nærværende forordning«.

I henhold til artikel 2 i forordning nr. 2900/77 afholder interventionsorganerne særlige kvartalsvise licitationer »inden for rammerne af ordningen med licitationer«; en generel licitationsbekendtgørelse offentliggøres senest den dato, hvor den første af de særlige licitationer afholdes.

Efter forordningens artikel 3 kan bud kun indgives for de ti første dage i hvert kvartal. For at kunne tages i betragtning skal budet omfatte en samlet mængde på mindst 5 tons og højst 100 tons udtrykt i kød med ben.

Med hjemmel navnlig i forordningerne nr. 216/69, 2900/77 og 2901/77 offentliggjorde Kommissionen den 13. januar 1978 (EFT C 11, s. 16), en »almindelig bekendtgørelse om periodiske licitationer om frosset oksekød, som interventionsorganerne ligger inde med, med henblik på at tillade indførsel af frosset oksekød til forarbejdning med fuld suspension af importafgiften«.

Den 23. december 1978 offentliggjorde Kommissionen den særlige licitationsbekendtgørelse nr. D P 5 — forordning (EØF) nr. 2900/77 — over salg af frosset, ikke-udbenet oksekød, som det tyske interventionsorgan ligger inde med (EFT C 308, s. 29).

Ifølge den særlige licitationsbekendtgørelse solgte det tyske interventionsorgan ca. 5 700 tons frosset, ikke-udbenet oksekød i overensstemmelse med reglerne i den almindelige licitationsbekendtgørelse af 13. januar 1978. Licitationsbekendtgørelse nr. D P 5 bestemte, at kun bud, der var BALM (Bundesanstalt für Landwirtschaftliche Marktordnung; det tyske interventionsorgan for landbrugsprodukter) i hænde senest den 10. januar 1979, kunne tages i betragtning.

Den 9. januar 1979 indgav Firma Karl Könecke Fleischwarenfabrik GmbH og Co. KG, Bremen, fem bud til BALM om køb, hver vedrørende 20 tons, til en pris på henholdsvis 5 741, 5 311, 5 291, 5 271 og 5 251 DM pr. ton, alt efter de forskellige kategorier kød og de lande, hvor kødet var oplagret (Forbundsrepublikken for det første bud, og Danmark for de øvrige).

Ved skrivelse af 29. januar 1979, der blev modtaget den 5. februar, meddelte BALM Firma Könecke, at Forvaltningskomiteen for Oksekød havde besluttet ikke at give tilslag vedrørende dets bud.

Den 30. januar 1979 vedtog Kommissionen beslutning 79/187 om fastsættelse af mindstesalgspriser for frosset oksekød, der er udbudt til salg af interventionsorganerne i henhold til forordning (EØF) nr. 2900/77, og fastlæggelse af, hvilke mængder frosset oksekød til forarbejdning, der kan indføres på særlige betingelser i første kvartal af 1979 (EFT L 41, s. 49).

Beslutningen fastsætter i artikel 1, stk. 1, — smh. med bilaget — på følgende måde de mindstesalgspriser for det af det tyske interventionsorgan oplagrede frosne oksekød, der skulle tages i betragtning i forbindelse med den særlige licitation nr. D P 5:

Produkter	Mindstesalgspriser (i regningsenheder pr. ton)	
	A	B
Oplagret i Tyskland:		
Forfjerdinger, lige udskåret med 8 ribben:		
Stude A	-	1 903
Tyre A	1 831	1 951
Oplagret i Danmark:		
Forfjerdinger, lige udskåret med 8 ribben:		
Stude A	1 584	1 689

For tidsrummet 1. januar — 31. marts 1979 fastsætter beslutningens artikel 2 de maksimumsmængder kød, bestemt til fremstilling af konserves, som kan indføres med total suspension af importafgiften, til 7 732 tons.

II — Skriftveksling

Den 7. maj 1979 har Firma Könecke i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, anlagt sag om annullation af Kommissionens beslutning 79/187 af 30. januar 1979.

Skriftvekslingen er forløbet forskriftsmæssigt.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse. Domstolen har imidlertid anmodet Kommissionen og Firma Könecke om skriftligt at besvare et spørgsmål; spørgsmålet er blevet besvaret inden for den fastsatte frist.

Ved kendelse af 7. november 1979 har Domstolen i henhold til procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, henvist sagen til anden afdeling.

III — Parternes påstande

Sagsøgerne har nedlagt følgende påstand:

a) Kommissionens beslutning 79/187 af 30. januar 1979 annulleres, for så vidt som den berører sagsøgerne.

b) Kommissionen tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

Kommissionen har nedlagt følgende påstand:

a) Afvisning.

b) Subsidiært: frifindelse, i hvert fald for så vidt angår sagsøgernes bud vedrørende det af det tyske interventionsorgan i Danmark oplagrede kød.

c) Sagsøgerne tilpligtes at afholde sagens omkostninger.

IV — Parternes anbringender og argumenter under skriftvekslingen

A — Vedrørende formaliteten

Kommissionen mener, at sagen ikke kan antages til realitetsbehandling, dels på grund af manglende overholdelse af søgsmålsfristen, og dels på grund af sagsøgernes manglende søgsmålsinteresse.

a) Beslutning 79/187 har både været genstand for en individuel meddelelse (ved skrivelsen fra BALM til Könecke af 29. 1. 1979) og en offentliggørelse (i EF-

Tidende af 16. 2. 1979). Stævningen skulle have været indgivet den 7. maj 1979; søgsmålsfristen, iberegnet den særlige afstandsfrist for Tyskland, ville således kun have været overholdt, hvis dens udgangspunkt var offentliggørelsen af den anfægtede beslutning i EF-Tidende.

Den anfægtede beslutning er en retsakt, hvis offentliggørelse ikke er en betingelse for dens anvendelighed. Når henses til den overordentlige belastning af EF-Tidende med retsakter, hvis offentliggørelse er en betingelse for deres anvendelighed, kan Kommissionen umuligt garantere, at også retsakter, hvis offentliggørelse ikke er en betingelse for deres anvendelighed, vil blive offentliggjort kort tid efter deres vedtagelse eller meddelelse til den berørte; i øvrigt viser nødvendigheden af en offentliggørelse i EF-Tidende sig ofte først forholdsvis længe efter vedtagelsen af retsakten. Hvis Kommissionen måtte frygte, at en sådan efterfølgende offentliggørelse i betragtelig grad ville forlænge søgsmålsfristerne eller genåbne allerede udløbne søgsmålsfrister, ville den i selve retssikkerhedens interesse, som søgsmålsfristerne netop skal sikre, blive tilskyndet til at give afkald på enhver offentliggørelse af retsakter, hvis anvendelighed ikke er betinget af offentliggørelse.

Når der sker individuel meddelelse, fulgt af en senere offentliggørelse i EF-Tidende, er der ingen tvingende grunde til at fastsætte udgangspunktet for den i traktatens artikel 173, stk. 3, foreskrevne frist til en senere dato. Beskyttelseshensynet over for den af en beslutning berørte borger er tilstrækkeligt tilgodeset, hvis denne har en frist på to måneder fra den individuelle meddelelse af retsakten. En anden opfattelse ville faktisk indebære indførelsen af to særskilte og totalt uafhængige søgsmålsfrister; en sådan fortolkning ville ikke være i overensstemmelse hverken med ånden eller bogstavet i traktatens artikel 173, stk. 3. Meddelelsen er for den berørte en større sikkerhed end offentliggørelsen i EF-Tidende, idet han lettere vil kunne overse sidstnævnte. Når der sker en særlig meddelelse til sagsøgeren og en efterfølgende offentliggørelse i EF-Tidende af en retsakt, hvis offentliggørelse ikke er en betingelse for dens gyldighed, bør søgsmålsfristen derfor begynde at løbe fra den første af disse to datoer. Denne fortolkning fører hverken til unøjagtigheder eller til retsusikkerhed; den forliger nødvendigheden af en effektiv juridisk beskyttelse og kravene til retsfreden og en så fuldstændig information som mulig.

Udtrykket »meddelt« i traktatens artikel 173, hhv. udtrykket »hvor den pågældende har fået meddelelse« i procesreglementets artikel 81, skal ikke forstås som den fuldstændige og formelle meddelelse af retsakten eller en kopi af denne; efter traktatens artikel 191, stk. 2, er disse strenge betingelser kun berettigede i forbindelse med meddelelsen til adressaten for en retsakt, da denne form for meddelelse er en nødvendig betingelse for retsaktens gyldighed. De eneste adressater for beslutning 79/187 er imidlertid medlemsstaterne.

Den omstændighed, at BALM's skrivelse er dateret den 29. januar 1979, og på fejlagtig måde betegner den myndighed, som har vedtaget beslutningen, er uden betydning: Det sagsøgende firma, der er fuldstændig bekendt med den pågældende licitationsprocedure, kan ikke have været det mindste i tvivl om den omstridte beslutnings art og rækkevidde.

På denne baggrund må det konstateres, at søgsmålsfristen i den foreliggende sag er begyndt at løbe dagen efter meddelelsen af beslutningen til det sagsøgende

firma, dvs. den 6. februar 1979, og at stævningen, der først er indgivet den 7. maj, er for sent indgivet og altså ikke kan antages til realitetsbehandling.

b) Sagen må også afvises på grund af sagsøgernes manglende interesse i annullation af beslutning 79/187.

I sin dom af 6. marts 1979 i sag 92/78 anerkendte Domstolen selskabet *Simmenthal's* søgsmålsinteresse ud fra to synspunkter, selv om den anfægtede beslutning fuldt ud var blevet gennemført til fordel for andre licitationsdeltagere og altså i sig selv var blevet uden genstand: Domstolen mente, at selskabet *Simmethal* bevarede en interesse i at få beslutningen annulleret, enten for opnå en adækvat genoprettelse af sin retsstilling efter afslaget på sit tilbud, eller for at få Komissionen til for fremtiden at indføre juridisk hensigtsmæssige ændringer i licitationssystemet.

I den foreliggende sag kan det andet aspekt straks lades ude af betragtning: /Kommissionen har ved forordning nr. 1138/79 af 8. juni 1979 om fastsættelse af de mængder frosset oksekød til forarbejdning, der kan indføres på særlige vilkår for andet og tredje kvartal af 1979, og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2900/77 og (EØF) nr. 535/79 (EFT L 141, s. 15) foretaget de hensigtsmæssige ændringer af gennemførelsesbestemmelserne til artikel 14 i forordning nr. 805/68.

Hvad angår det andet aspekt, må det konstateres, at det — selv i tilfælde af annullation af beslutning 79/187 — ikke længere vil være muligt at antage sagsøgernes bud, eller efterfølgende at tildele dem en dertil hørende licens til afgiftsfri indførsel af kød til forarbejdning; en erstatningssag baseret på den retsstridige karakter af den anfægtede beslutning, som følge af ugyldigheden af de til grund liggende generelle og retsanordnende bestemmelser fra Kommissionen, ville heller ikke have nogen chance for et positivt resultat.

Det i tysk forvaltningsret anerkendte søgsmål til fjernelse af en retsakts retsvirkninger (Folgenbeseitigungsanspruch), som sagsøgerne har påberåbt sig, eksisterer ikke inden for området for forvaltningsakter, hvorved forvaltningen tildeler borgeren visse rettigheder af økonomisk eller social karakter; det er knyttet til den betingelse, at den administrative handling, hvis virkeliggørelse man kræver, er juridisk og praktisk mulig; fjernelsen af en retsakts retsvirkninger kan ikke have som virkning, at tredjemands rettigheder og interesser krænkes.

Denne søgsmålstype vil således under ingen omstændigheder kunne anvendes i det foreliggende tilfælde.

c) Da annullationen af den anfægtede beslutning hverken kan tjene sagsøgernes interesser ved udformningen af den fremtidige regulering af indførsel af kød til forarbejdning eller indebære, at sagsøgerne efterfølgende får licitationstilslag svarende til deres bud eller skadesløsholdelse, mangler sagøgerne søgsmålsinteresse, og der bør derfor ske afvisning.

Sagsøgerne mener, at de af Kommissionen hævdede afvisningsgrunde er uholdbare.

a) Den anfægtede beslutning har ikke været genstand for en meddelelse hverken efter EØF-traktatens artikel 191, stk. 2, eller efter artikel 173, stk. 3.

Den er dateret den 30. januar 1979; BALM's skrivelse, der oplyste sagsøgerne om, at de ikke kunne få licitationstilslag, er dateret den 29. januar; denne skrivelse kan altså ikke udgøre meddelelsen til sagsøgerne af en beslutning, som Kommissionen endnu ikke havde truffet.

I øvrigt nævner BALM's skrivelse af 29. januar 1979 ikke en beslutning fra Kommissionen, men en beslutning fra »Forvaltningskomiteen for Oksekød«; det kan således ikke dreje sig om en individuel meddelelse af den anfægtede beslutning.

Endelig indeholder skrivelsen ingen begrundet angivelse af indholdet af den anfægtede beslutning.

Søgsmålsfristen mod en beslutning kan først begynde at løbe, når dens tekst eller i det mindste det væsentlige af dens indhold er blevet meddelt sagsøgerne. En individuel meddelelse, jfr. traktatens artikel 173, stk. 3, forudsætter meddelelsen af hele den anfægtede beslutnings tekst; først da vil sagsøgerne kunne undersøge, om beslutningen er forskriftsmæssigt begrundet, og om den henviser til de nødvendige forslag og udtalelser. BALM's skrivelse af 29. januar 1979 opfylder ganske klart ikke disse betingelser, selv ikke tilnærmelsesvis; i øvrigt hidrører den heller ikke fra Kommissionen.

I mangel af individuel meddelelse af den anfægtede beslutning til sagsøgerne er alene datoen for dens offentliggørelse af betydning. Hvad denne angår, er fristen blevet overholdt.

Efter procesreglementets artikel 81, stk. 1, begynder søgsmålsfristen, selv om den anfægtede beslutning skulle være meddelt sagsøgerne individuelt, først at løbe fra dens faktiske offentliggørelse (hvad enten en sådan er foreskrevet eller ej).

I et sådant tilfælde må man anvende princippet om den for sagsøgerne gunstigste løsning; hvis der gennem fejl fra fællesskabsinstitutionerne opstår tvivl om offentliggørelsesdagen, må denne tvivl komme sagsøgerne til gode.

b) Dommen af 6. marts 1979 i sag 92/78 har ubestrideligt fastslået, at den anfægtede beslutning er ulovlig. Denne konstatering er tilstrækkelig til at begrunde sagsøgernes søgsmålinteresse. Man kan ikke forlange af sagsøgerne, at de accepterer, at en ulovlig beslutning, der vedrører dem umiddelbart og individuelt, forbliver i kraft.

Sagsøgernes stilling, hvad angår deltagelsen i licitationen for det første kvartal i 1979, er den samme, som selskabet *Simmenthal's* i sag 92/78, i hvilken Domstolen har anerkendt en søgsmålinteresse. I det omfang der er anledning til at få Kommissionen til på hensigtsmæssig måde af fjerne retsvirkningerne af sin ulovlige beslutning, har sagsøgerne utvivlsomt søgsmålsinteresse.

Den »adækvate genoprettelse« af sagsøgernes retsstilling, som omtalt i Domstolens dom af 6. marts 1979, er kendt i tysk forvaltningsret under navnet »Folgenbeseitigungsanspruch« (søgsmål med henblik på at fjerne de skadelige retsvirkninger af en ulovlig forvaltningsakt). Dette søgsmål tilsigter en naturalrestitution eller, hvis dette ikke er muligt, en skadesløsholdelse på anden måde. Det tilsigter ikke skadesløsholdelse for den fulde skade; kun de lidte

tab skal erstattes. Søgsmålet kan altså ikke sidestilles med et erstatningssøgsmål. Måden, hvorpå man i det foreliggende tilfælde bør iværksætte denne skadesløsholdelse, og det derved tilsigtede resultat, må forbeholdes en senere sag. En undersøgelse af nærværende sags antagelse til realitetsbehandling må ikke præjudicere den senere sag; sagsøgernes søgsmålsinteresse er tilstrækkeligt begrundet i den principielle eksistens af et sådant krav, ja endog i den blotte mulighed af at gøre kravet gældende.

Tilsvarende gælder mulige erstatningssøgsmål fra sagsøgernes side over for Kommissionen.

B — Vedrørende realiteten

Sagsøgerne konstaterer, at beslutning 79/187 er behæftet med de samme mangler, som Kommissionens beslutning 78/258 af 15. februar 1978, der af Domstolen blev annulleret ved dom af 6. marts 1979 i sag 92/78. Sagsøgerne erklærer, at de vil gøre denne doms præmisser og de af selskabet *Simmenthal* i sag 92/78 fremsatte anbringender til deres egne.

a) Kommissionen anerkender ifølge sagsøgerne rigtigheden af deres anbringender for så vidt angår tilbudet vedrørende det i Tyskland oplagrede kød.

Overfor Kommissionens indvending, der er støttet på det forhold, at tilbudet var blandt de seks laveste tilbud i den pågældende kategori, gør sagsøgerne gældende, at Domstolen i dommen af 6. marts 1979 har konstateret, at den fastsatte minimumspris i forbindelse med licitationerne havde nået et niveau, der klart lå over den normale salgspris, hvilket var en krænkelse af artikel 14 i forordning nr. 805/68. Sagsøgernes tilbud skulle således have været antaget, allerede fordi de lå over det prisniveau, der var fastsat under de procedurer, der førte til forudfastssættelse af salgsprisen.

b) Hvad angår tilbudet for det i Danmark oplagrede kød, må det konstateres, at budenes blotte indlevering til det tyske interventionsorgan havde været tilstrækkeligt til at bringe dem ind under Kommissionens ansvarsområde. Eventuelle fejl i forbindelse med deres videre oversendelse ændrer intet ved det faktum, at den anfægtede beslutning også omfatter tilbudene fra sagsøgerne vedrørende det i Danmark oplagrede kød; fejlene udgør endog en yderligere mangel ved beslutningen.

Kommissionen anfører, at sagen under alle omstændigheder er ubegrundet for så vidt angår de tilbud, der vedrører det i Danmark oplagrede kød, altså for så vidt angår sagens vigtigste del.

a) Sagsøgernes fem tilbud, skønt korrekt indleveret til det tyske interventionsorgan, var ved en fejltagelse ikke videresendt til Kommissionen som tilbud vedrørende det tyske interventionsorgans kød, der var oplagret i Danmark. I overensstemmelse med artikel 3 i Kommissionens forordning nr. 1805/77 af 4. august 1977 om særlige gennemførelsesbestemmelser, for så vidt angår oksekødsektoren, til forordning (EØF) nr. 1055/77 om oplagring og flytning af varer opkøbt af et interventionsorgan (EFT L 198, s. 19), og med pkt. 8 i den almindelige bekendtgørelse om periodiske licitationer af 13. januar 1978 blev minimumssalgsprisen fastsat særskilt for hver medlemsstat; følgelig havde sagsøgernes tilbud vedrørende det kød, der var oplagret i Danmark, ikke været genstand for den anfægtede beslutning, for så vidt som beslutningen vedrørte dette kød. Beslut-

ningen kunne således ikke skade sagsøgerne, idet den slet ikke vedrørte disse bud.

Det tyske interventionsorgans ukorrekte videresendelse af sagsøgernes bud kan ikke, når henses til kompetencefordelingen mellem Fællesskabernes institutioner og medlemsstaternes myndigheder, føre til den anfægtede beslutnings annullation.

b) Hvad angår sagsøgernes bud vedrørende det interventionskød, der var oplagret i Tyskland, må søgsmålet, hvis det ikke afvises, anses som begrundet i medfør af præmisserne i Domstolens dom af 6. marts 1979 i sag 92/78. Men en sådan afgørelse vil dog ikke kunne have videre retlige følger for sagsøgerne, deres bud hørte til de seks laveste bud i den pågældende kategori, og der var 35 bud, som, da de ikke nåede den fastsatte minimumspris, ikke var blevet antaget, og som alligevel havde været højere end sagsøgernes. Sagsøgernes bud ville således under ingen omstændigheder have kunnet været antaget.

Det følger på ingen måde af dommen af 6. marts 1979, at Kommissionen skulle tage ethvert bud, der var højere end de for de forudfastsatte salgspriser praktiserede priser, i betragtning.

V — Skriftlige svar på Domstolens spørgsmål

Sagsøgerne gør, for så vidt angår det af det tyske interventionsorgan i Danmark oplagrede kød, gældende, at lagrene ikke var udtømt gennem budet fra den eneste anden tilbudsgiver, og at deres egne bud, der var højere end priserne ved salg fra lagrene, skulle have været taget i betragtning.

Sagsøgernes bud for det i Tyskland oplagrede kød havde ganske vist kun figureret på 71. pladsen, men de 69 første bud skulle efter de principper, der blev lagt til grund af Domstolen i sag 92/78, ikke have været taget i betragtning, idet de ikke hidrørte fra virksomheder i forarbejdningsindustrien. Sagsøgernes bud ville altså have været placeret på 2. pladsen; da det var klart højere end prisen ved salg fra lagrene, skulle det have været antaget.

Kommissionen oplyser, at de priser, der var fastsat i bilag I i Kommissionens forordning nr. 83/79 af 17. januar 1979 om udskydelse af datoen for overtagelse af oksekød, som interventionsorganerne sælger i henhold til forordning (EØF) nr. 2073/74 og (EØF) nr. 1027/78, og om ændring af visse salgspriser (EFT L 13, s. 10), var anvendelige på salg til forudfastsatte priser af oksekød, som var overtaget af det tyske interventionsorgan, dvs. for tyre A, 132,503 regningsenheder og, for stude A, 130,556 regningsenheder pr. 100 kg.

VI — Mundtlig forhandling

Firma Könecke, repræsenteret af advokat Klaus Landry, og Kommissionen, repræsenteret af Jürgen Sack, har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Domstolen i retsmødet den 13. december 1979.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 31. januar 1980.

Præmisser

1 Under denne sag, der er anlagt den 7. maj 1979 i medfør af EØF-traktatens artikel 173, stk. 2, har sagsøgerne nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning 79/187 af 30. januar 1979 om fastsættelse af mindstesalgspriser for frosset oksekød, der er udbudt til salg af interventionsorganerne i henhold til forordning nr. 2900/77, og fastlæggelse af, hvilke mængder frosset oksekød til forarbejdning, der kan indføres på særlige betingelser i første kvartal af 1979 (EFT L 41, s. 49).

2 Det er ubestridt, at sagsøgerne den 9. januar i henhold til licitationsbekendtgørelse nr. D P 5, offentliggjort i EF-Tidende den 23. december 1978 (C 308, s. 29), indgav fem bud hver omfattende 20 tons, hvoraf det første vedrørte et parti kød, der var oplagret i Forbundsrepublikken Tyskland, og de fire øvrige vedrørte et parti kød, der var oplagret i Danmark. Ved skrivelse fra det tyske interventionsorgan, Bundesanstalt für Landwirtschaftliche Marktordnung, af 29. januar 1979 blev sagsøgerne oplyst om, at deres bud som følge af en beslutning fra Forvaltningskomiteen for Oksekød ikke var blevet antaget.

3 Det fremgår af de oplysninger, der blev meddelt under retsforhandlingerne, at alene det første af de nævnte bud rent faktisk forskriftsmæssigt var blevet oversendt Kommissionen; de fire bud vedrørende det i Danmark oplagrede kød, var derimod af det tyske interventionsorgan blevet inkluderet i de bud, der vedrørte det i Tyskland oplagrede kød, hvorfor de ikke kunne tages i betragtning af Kommissionen ved fastsættelsen af minimumsprisen for salg af det i Danmark oplagrede kød. Det bud, som Kommissionen forskriftsmæssigt tog i betragtning, blev afvist på grund af det forhold, at den af sagsøgerne tilbudte pris var lavere end den minimumspris, der var fastsat for det pågældende parti kød. Det fremgår af den oversigt, som ligger til grund for den omtvistede beslutning, at det af sagsøgernes bud omfattede parti kød har været genstand for i alt 76 bud, hvoraf de 35 første blev antaget, og at minimumsprisen var fastsat til 1 831 regningsenheder pr. ton; sagsøgernes bud var på 71. pladsen med en tilbudspris på 1 687 regningsenheder pr. ton.

4 Sagsøgerne mener, at den beslutning, som sagen vedrører, er behæftet med de samme retlige mangler som den beslutning, Domstolen annullerede ved dommen i sag 92/78 af 6. marts 1979 efter påstand af *SpA Simmenthal* (Sml. s. 777), og sagsøgerne har derfor nedlagt påstand om, at beslutningen annulleres. For at undgå gentagelser henviser sagsøgerne til de af selskabet *Simmenthal* i sag 92/78 fremførte anbringender og til den nævnte doms præmisser.

5 Over for denne påstand fremfører Kommissionen en række indsigelser, som både vedrører sagens formalitet og realitet.

Vedrørende formaliteten

6 Kommissionen mener, at den anfægtede beslutning har fået virkning over for sagsøgerne gennem den meddelelse, som ved det tyske interventionsorgans mellemkomst er foretaget den 29. januar 1979, og hævder, at stævningen er indgivet efter udløbet af den frist, der er fastsat i artikel 1973, stk. 3. Sagsøgerne anfører derimod, at sagsanlægget ligger inden for den frist, der begyndte ved offentliggørelsen af den omtvistede beslutning i EF-Tidende af 16. februar 1979.

7 Den af Kommissionen rejste indsigelse om sagens for sene anlæg må afvises. Sagen er rettet mod Kommissionens beslutning 79/187, som er dateret den 30. januar 1979. Den meddelelse, som det tyske interventionsorgan har sendt til sagsøgerne på grundlag af oplysninger fra Forvaltningskomiteen for Oksekød, en dag før beslutningen blev vedtaget, kan ikke betragtes som en meddelelse af selve beslutningen. Denne meddelelse indeholder, bortset fra budets afvisning, ingen detaljer, som kunne have gjort det muligt for sagsøgerne at identificere den trufne beslutning og få kendskab til dens nøjagtige indhold, således at de kunne gøre rimelig brug af deres søgsmålsadgang. Da den omtvistede beslutning er blevet offentliggjort i EF-Tidende af 16. februar 1979, følger det af bestemmelserne i procesreglementets artikel 81, at sagen er blevet anlagt inden for fristerne.

8 Kommissionen gør endvidere gældende, at sagsøgerne ikke har nogen søgsmålsinteresse, idet sagen ikke kan føre til et resultat af praktisk nytte for firmaet. Da licitationsproceduren er endeligt afsluttet, vil det være umuligt for Kommissionen at give sagsøgerne oprejsning, selv om de skulle få medhold.

9 Kommissionen overser i forbindelse med denne indsigelse den pligt, som påhviler den efter traktatens artikel 176 i tilfælde af annullation af en af dens retsakter. Efter denne bestemmelse har den institution, fra hvilken en annulleret retsakt hidrører, »pligt til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger«. Selv hvor opfyldelsen af denne forpligtelse på grund af omstændighederne måtte vise sig umulig, er annullationssøgsmålet dog stadig af interesse som grundlag for et eventuelt erstatningssøgsmål.

10 Endelig mener Kommissionen, at sagen er uden genstand for så vidt angår de fire bud vedrørende det i Danmark oplagrede kød. Da disse bud ikke er blevet meddelt Kommissionen forskriftsmæssigt af det tyske interventionsorgan, er de ikke omfattet af den omtvistede beslutning; sagen vedrører således alene sagsøgernes første bud vedrørende det i Forbundsrepublikken Tyskland oplagrede kød.

11 Denne indsigelse fra Kommissionen kan ikke tages til følge, hvorved det er uden betydning, om den vedrører sagens formalitet eller realitet. De fem bud er forskriftsmæssigt indgivet af sagsøgerne til det kompetente interventionsorgan. Man kan derfor ikke laste sagsøgerne for følgerne af en oversendelsesfejl, der er opstået i forholdet mellem interventionsorganet og Kommissionen. Alle de af sagsøgerne indgivne bud bør således betragtes som værende genstand for den omtvistede beslutning og for nærværende sag.

Vedrørende realiteten

12 Kommissionens beslutning 79/187 er retligt set i alle henseender identisk med beslutning 78/258, som var genstand for dommen af 6. marts 1979. Af de i denne dom angivne grunde vil beslutning 79/187 derfor være at annullere, dog således at annullationen er begrænset til det særlige afslag, der i

forhold til sagsøgerne følger af den omtvistede beslutning for så vidt angår de fem omhandlede bud.

13 I medfør af traktatens artikel 176, stk. 1, må det derfor påhvile Kommissionen på ny at foretage en undersøgelse af sagsøgernes særlige forhold og i forhold til dem at træffe en ny beslutning ved det kompetente interventionsorgans mellemkomst.

14 Som Kommissionen har fremhævet, vil genoprettelsen af sagsøgernes retsstilling i foreliggende sag frembyde en særlig vanskelighed, fordi sagsøgernes bud til forskel fra den situation, som Domstolen tog stilling til i dommen af 6. marts 1979 i sag 92/78, var højere end den pris, som i den pågældende periode normalt blev praktiseret ved salg fra lagrene. I dommen af 6. marts 1979 understregede Domstolen, at virkningen af det system, som er indført ved den nye artikel 14 i forordning nr. 805/68, under ingen omstændigheder må være, at der tilsikres forarbejdningsindustrien mulighed for at købe interventionskød til en lavere pris end den, som normalt gælder for salg fra lagrene; det følger ikke af systemet, at et bud, der er lig med eller højere end den normale pris ved salg fra lagrene, automatisk skal sikre ophavsmanden til et sådant bud fordelen ved den særlige ordning, der er indført ved den nævnte bestemmelse.

15 Kommissionen skal derfor i første række vurdere, om sagsøgernes bud i en licitationsprocedure, som havde været i overensstemmelse med de i dommen af 6. marts 1979 udtrykte retlige krav, ville have kunnet være antaget. Hvis Kommissionen mener, at dette ville have været tilfældet, påhviler det den i medfør af traktatens artikel 176 over for sagsøgerne, under overholdelse af grundprincipperne i den aktuelt gældende ordning med forvaltning af oksekødmarkedet, at træffe enhver beslutning, som er egnet til på rimelig måde at kompensere den ulempe, der for sagsøgerne har været en følge af den annullerede beslutning.

Vedrørende sagens omkostninger

16 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger.

17 Sagsøgte har tabt sagen og tilpligtes derfor at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1. **Kommissionens beslutning 79/187 af 30. januar 1979 om fastsættelse af mindstesalgspriser for frosset oksekød, der er udbudt til salg af interventionsorganerne i henhold til forordning nr. 2900/77, og fastlæggelse af, hvilke mængder frosset oksekød til forarbejdning, der kan indføres på særlige betingelser i første kvartal af 1979, annulleres i det omfang, den angår sagsøgerne.**

2. **Kommissionen betaler sagens omkostninger.**

Touffait Pescatore Due

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 5. marts 1980.

A. Van Houtte
Justitssekretær

A. Touffait
Formand for anden afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. REISCHL FREMSAT DEN 31. JANUAR 1980 [1]

Høje Ret.

Også i den sag, hvori jeg nu skal fremsætte forslag til afgørelse, drejer det sig om den særlige indførselsordning for frosset oksekød, som allerede er bekendt fra sag 92/78 *(Simmenthal SpA* mod *Kommissionen,* dom af 6. 3. 1979, Sml. 1979, s. 777). Hvad de retlige rammer angår — i kraft var dog dengang endnu

1 — Oversat fra tysk.